

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/71/2015
Identifikačné číslo spisu: 3014200353
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:3014200353.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľa: Z. C., bytom Z., zastúpeného Mgr. Jozefom Gáplovským, advokátom so sídlom Centrum II 88, Dubnica nad Váhom, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 24. novembra 2014, č. k. 15Sd/116/2014-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 24. novembra 2014, č. k. 15Sd/116/2014-25, p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 24. novembra 2014, č. k. 15Sd/116/2014-25, zrušil rozhodnutie odporkyne č. XY zo dňa 03. marca 2014, podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) a vec vrátil odporkyni na ďalšie konanie. Odporkyňa zaviazal uhradiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 283,84 € do rúk jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že rozhodnutím číslo XY z 03. marca 2014 odporkyňa podľa § 142 ods. 4 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od XY z dôvodu, že nie je príslušná na rozhodnutie, keďže o priznaní starobného dôchodku patrí rozhodnúť príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľ je od 01. januára 1994 poberateľom príspevku za službu podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky, ktorý sa podľa § 124 ods. 3 písm. d/ zákona č. 328/2002 Z.z. považuje od 01. júla 2002 za výsluhový dôchodok a pri určení jeho výšky bola zohľadnená doba služobného pomeru v rozsahu viac

ako 28 rokov, pričom vykonával službu zaradenú do I. kategórie funkcií. Podľa názoru súdu sa na navrhovateľa vzťahuje § 274 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého sa zachovávajú nároky vyplývajúce zo zamestnania zaradenom do I. a II. pracovnej kategórie a nie je možné pre navrhovateľa stanoviť iné podmienky, ako boli stanovené predchádzajúcou úpravou. Krajský súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne vychádzalo z nesprávneho posúdenia veci a nebol v náležitom rozsahu zistený skutkový stav veci. Je nutné a potrebné skúmať podmienky splnenia poistenia navrhovateľa nielen v osobitnom, ale aj všeobecnom systéme spôsobom, aby sa nevytvárala diskriminácia poistencov osobitného systému. Za tým účelom je nutné vypočítať teoretickú výšku dôchodku navrhovateľa, ktorá by patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získal vo všeobecnom systéme. Výsluhový dôchodok navrhovateľa má po dovŕšení dôchodkového veku pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia len charakter dávky v starobe. Odporkyňa má teda povinnosť vykonať výpočet dôchodku s prihliadnutím na dobu poistenia v osobitnom poistnom systéme a dôchodok navrhovateľovi priznať vo výške zodpovedajúcej rozsahu poistenia vo všeobecnom systéme. Krajský súd preto rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Uložil odporkyňu rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok v zmysle uvedeného právneho názoru súdu, pričom poukázal na právne dôvody uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sdo/20/2005 z 30.mája 2006, ako aj v ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 9So/138/2011, sp. zn. 10So/85/2012.

Rozsudok krajského súdu napadla včas podaným odvolaním odporkyňa. Nesúhlasila s právnym názorom krajského súdu. Namietala, že nárok na starobný dôchodok navrhovateľovi vznikol v súlade s § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. splnením podmienok stanovených zákonom v čase, kedy sa na vzniknuté nároky vzťahovala piata časť zákona č. 100/1988 Zb. Navrhovateľ o takúto dávku však nepožiadala. Právo na dávky dôchodkového zabezpečenia, na ktoré už raz vznikol nárok podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, podľa § 1 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nezaniká uplynutím času. Nárok na starobný dôchodok vznikol navrhovateľovi podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. a zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 235/1992 Zb. a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 721/2004 Z.z. Vzhľadom na ustanovenie § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. odporkyňa nie je príslušná rozhodnúť o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok. Navrhovateľ podmienky nároku na starobný dôchodok splnil pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 328/2002 a príslušnosť rozhodnúť o nároku na jeho starobný dôchodok je daná Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky. Vzhľadom na uvedené odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a napadnuté rozhodnutie odporkyne číslo XY z 03. marca 2014 ako vecne správne potvrdil a súčasne rozhodol, že odporkyňa nie je povinná uhradiť navrhovateľovi trovy konania.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporkyne nevyjadril.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250a ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu odporkyne nemožno vyhovieť z iných dôvodov.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku z dôvodu nedostatku právomoci odporkyne rozhodnúť o takej žiadosti.

V zmysle § 259 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.decembra 2004 v konaniach o nárokoch na dávky a výplatu dávok z dôchodkového zabezpečenia, ktoré vznikli pred 01. januárom 2004, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Podľa § 175 zákona o sociálnom zabezpečení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 129 zákona o sociálnom zabezpečení pre vojakov z povolania a vojakov, ktorí sú počas činnnej služby hmotne zabezpečení ako vojaci z povolania, pre príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti, príslušníkov zborov nápravnej výchovy a občanov, ktorí boli týmito vojakmi alebo príslušníkmi a splnili podmienku nároku na dôchodok podľa tejto časti (ďalej len „vojaci z povolania“), platia ostatné ustanovenia tohto zákona, pokiaľ sa v tejto časti neustanovuje inak.

V zmysle § 132 ods. 1 písm. a/ zákona o sociálnom zabezpečení policajnt má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že vznik nároku policajnta na starobný dôchodok dovŕšením 55. roku veku je viazaný na splnenie podmienky minimálne 25 rokov zamestnania, z ktorých minimálne 20 rokov získal v 1. kategórii funkcií.

Podľa § 142 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o dávkach dôchodkového zabezpečenia rozhodujú, pokiaľ ide o :

- a) vojakov z povolania Česko-slovenskej armády, Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia,
- b) príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a vojakov z povolania v pôsobnosti Federálneho ministerstva vnútra, orgán príslušného ministerstva,
- c) príslušníkov zborov nápravnej výchovy, orgán príslušného ministerstva spravodlivosti republiky.

Krajský súd správne ustálil, že navrhovateľovi bol priznaný od 01.01.1994 príspevok za službu podľa § 119 a § 120 zákona č. 410/1991 Zb. Tento príspevok sa podľa § 124 ods. 3 písm. d/ zákona č. 328/2002 Z.z. za výsluhový dôchodok iba považuje, naďalej je však príspevkom za službu.

Nie je sporné, že navrhovateľ splnil podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok dovŕšením 55. rokov veku, tak ako predpokladá § 132 ods. písm. a/ zákona o sociálnom zabezpečení, teda že získal viac ako 25 rokov zamestnania a súčasne splnil podmienku minimálne 20 rokov zamestnania (trvania služobného pomeru) v 1. kategórii funkcií.

Navrhovateľ narodený XY dovŕšil vek 55 rokov dňom XY, teda v čase, kedy bol účinný zákon č. 100/1988 Zb. a na sociálne zabezpečenie policajntov sa vzťahovala V. časť zákona č. 100/19 Zb., vrátane ustanovenia § 142 ods. 4 písm. b/.

Zo žiadosti zo dňa 13.08.2013, ktorou navrhovateľ požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku od XY súčasne vyplýva, že navrhovateľ okrem dôb pred dňom dovŕšenia dôchodkového veku žiadal na účely nároku na starobný dôchodok aj o zhodnotenie dôb zamestnania od 09.10.2000 do 31.03.2001 a od 01.12.2001 do 31.02.2002. Keďže zamestnanie navrhovateľa netrvalo po vzniku nároku na starobný dôchodok (XY) nepretržite k 31.12.2003, nie je možné v jeho prípade aplikovanie § 261 ods. 1 zákona o sociálnom poistení

Podľa § 143a bodu 1 zákona č. 328/2002 Z.z. v znení zákona č. 447/2002 Z.z. od 01. júla 2002 sa na sociálne zabezpečenie policajntov a vojakov nepoužijú § 130 až § 145 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

Z citovaného ustanovenia § 143a vyplýva, že v ňom uvedené ustanovenia zákona č. 100/1988 Zb. sa nepoužijú až od 01. júla 2002, počnúc ktorým mohol policajntom najskôr zniknúť nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z.

Aplikácia ustanovení § 132 a nasl. zákona č. 100/1988 Zb. teda nie je vylúčená pri nárokoch na starobný

dôchodok tých policajtov, ktoré vznikli do 30. júna 2002 a policajt nebol k tomuto dňu nepretržite zamestnaný.

Podľa § 94 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. nárok na výplatu dávky vzniká splnením podmienok ustanovených pre vznik nároku na dávku a jej výplatu a podaním žiadosti o priznanie alebo vyplácanie dávky.

Navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., t. j. podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. vo výške podľa § 133 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. už ku dňu XY. Tento nárok mu zostal zachovaný podľa § 175 zákona č. 100/1988Zb. v spojení s § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Na tejto skutočnosti nič nemení okolnosť, že o priznanie starobného dôchodku a jeho výplatu požiadal žiadosťou až dňa 13.08.2013.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a ustanovenia právnych predpisov odporkyňa nie je oprávnená (a ani nemala) v danom prípade o žiadosti o starobný dôchodok rozhodnúť. Táto kompetencia patrí príslušnému orgánu Ministerstva vnútra SR. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/141/2014 z 27. januára 2016 uverejneného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5/2016 pod č. 41.

Keďže zákon č. 461/2003 Z.z. neupravuje postup odporkyne v prípade, ak nie je kompetentná na rozhodnutie, v takom prípade musí odporkyňa postupovať podľa všeobecného predpisu o správnom konaní (§ 20 zákona č.71/1967 Zb. Správny poriadok).

Krajský súd nesprávne odkázal odporkyňu na osvojenie si právnych dôvodov uvedených v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sdo/20/2005 z 30. mája 2006, ako aj v ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 9So/138/2011, sp. zn. 10So/85/2012. Ušlo pozornosti krajského súdu, že tieto rozhodnutia nie je možné aplikovať v danej veci, keďže ako správne poukázala odporkyňa, sa týkajú poistencov, ktorí, na rozdiel od navrhovateľa, splnili podmienky nároku na starobný dôchodok za účinnosti zákona č. 461/2003 Z.z.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutia odporkyne za nesúladné so zákonom a bolo ho potrebné zrušiť, aj keď z iných dôvodov ako uviedol krajský súd. Preto podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 O.s.p. rozsudok krajského súdu potvrdil.

V ďalšom konaní o žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 5 O.s.p.) a žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok postúpi na rozhodnutie príslušnému orgánu v súlade s § 142 ods. 4 písm. b/ zák. č. 100/1988 Zb., t. j. príslušnému orgánu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1, 2 O.s.p., tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo úspešný navrhovateľ žiadne trov odvolacieho konania neuplatnil a odporkyňa bola v odvolacom konaní neúspešná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.